

# SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: esütörtökön és vasárnap.  
Előfizetési árak: egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyenletes ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek 4 frtért kapnak a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.  
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.  
Kiadó hivatal: K-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetmények s előfizetési pénzek küldendők.

## Erdély Sándor.

A képviselőház megszavazta a bünvádi perrendtartást s ezzel hervadhatlan babér és európai dicsőség fűződik a magyar igazságügyi miniszterműködéséhez, aki ez új törvénnyel szerencsésen megoldott egy évtizedeken át függőben volt égető kérdést, keresztülvitte azt, amit állami létünk minden korszakán át 1867 óta minden igazságügyminiszter a legsürgősebb elengedhetlen szükségként hangsúlyozott és kodifikátori lángelmével egy művet alkotott, a mely a magyar bünvádi perrendtartást egy egységes egésszé foglalja össze és maradandó, évszázadokon át dicsőséges emlékképezi a magyar államiság ezredéves fennállásának.

Nyolcz híján hatszáz szakaszban a legliberálisabb felfogással oly bünvádi törvényt alkottak itt, amely magában foglalja a civilizáció minden vívmányát és a magyar igazságszolgáltatást minden európai állam közt az első helyre emeli. Szorgalom és körültekintés, nagy jogi tudás, a modern államok minden idevágó törvényeinek ismerete, a befolyásolatlan jogi nézet magasabb látófokára való felemelkedés, éles látás a nemzeti fejlődés követelményei iránt: ezek tették képessé éppen a mostani igazságügyi minisztert, Erdély Sándort e monumentális műalkotására.

dély Sándort e monumentális műalkotására.

És midőn már annak alkotása is a mesteri kezet hirdeti, a keresztülvitel is olyan volt, melyet ritkán találunk a magyar parlament évkönyveiben. A törvényjavaslat egyik része az ügyész hatáskörének kiterjesztése volt. Hivatott tényezők, ügyvédi kamarák, a parlamenti ellenzék egy része és a sajtó szakfőrfiai ellene voltak az igazságügyminiszter magasabb juridikus ormon álló felfogásának. A javaslat ellen azzal kezdték az oppozíciót, hogy a napirendről való levételt követelték és áldatlan obstrukcióval fenyegettek, ha a javaslatnak ezt a részét is megszüntetni akarná a miniszter. Pedig legbensőbb és legszilárdabb meggyőződése volt az igazságügyi miniszternek az, hogy az ő felfogása a helyes és hogy az államügyész illetékességét ki kell terjeszteni. Ahhoz a ponthoz érve, a hol az igazságügyminiszter veszélyeztetve látta egy hosszú éveken át tartott működés eredményét; veszélyeztetve a törvény létjéről, a nyugodt és józan tárgyalást: e pillanatban felkelt helyéről Erdély Sándor és elmondta azt a korszakos beszédet, minőt a magyar képviselőház csak ritkán hallott, melyben a nemzet hazafiaságára hivatkozott és kijelentette, hogy nagy történelmi

momentumokban a boldogulásnak és fennmaradásnak elengedhetlen feltétele minden magyarnak az egyetértése és ennek a hazafias felfogásnak kész alája rendelni erős személyes meggyőződését és lépéssel az összes törvényhozó tényezők teljes egyesülését és egyetértését kívánja elérni. A javaslat ama része, mely az államügyeszi jogok kiterjesztéséről szól, átdolgozás végett visszaküldetett az igazságügyi bizottsághoz és hogy ebbe beleegyezett, azzal többet tett Erdély, mint a törvényjavaslat alkotásával: lelket lehelte a műbe és életre segítette a holt a betűt.

A képviselőház valamennyi pártja lelkesedéssel fogadta az igazságügyi miniszter eme fontos hazafias kijelentését. Erdély Sándor igazságügyi miniszter és hű munkatársa, Plósz igazságügyi államtitkár konziliáns eljárása folytán oly műlétesült, mely nem a politikai pártok számbeli arányában találja meg erejét, hanem a jogi tudásban, az okok és indokok meggyőző erejében és az alkotni szerető szellemek ritka harmóniájában. Így kell maradandó értékű nagy művet alkotni. Közös munka, nagy célra törő összműködése valamennyi hiva elemnek és indokok számok helyett.

A törvényjavaslat érdemleges letárgyalása után az egész képviselőház felállt,

## TÁRGZA.

### A gyáva.

Rajz, írta: Guis.

A bazilika órája szürke, soká bugó kongással verte el a tizenegy órát. Kínosan sivitó szél kelt a Duna felől, zugatja a táviró-sodronyokat, majd neki vadulva kergeti a vadul szállingó hópelyheket. Olykor az utcáról kap fel egész esomó havat, hogy azután a következő pillanatban dühösen csapja oda a második emelet egy kivilágított ablakához és gyönyörű kacagással rohan el, mint a csinyt elkövetett vásott gyerek.

Odabenn pedig az ablak mögött egy férfi ül íróasztala előtt; belebámul a semmibe, hallgatja a csendet.

Még sohasem volt ilyen állapotban, azt hiszi, széthasad a feje: úgy fáj, ha lélekzik, úgy sajog, ha gondolkodik... nem is mer gondolkozni... Lassan feláll széke mellett és rámered a sötét ablaktábláról öt bámuló tükrképére... Olyan szép, olyan nagy... olyan gyáva ember.

Kívül egy késői bérkocsis rohan el az ablak alatt s a hóba vágott friss keréknyomok elnyulnak messze a homályba, a távolba, a multba...

Egyszer, igen, emlékezik volt neki egy kis öcsese, ... hogy is jut az eszébe ép most... milyen esunya is volt a halálban az a szép szőke gyermek, mikor azon vizesen, a hogy a szamosból kihúzták, hozták haza... Azután nem is mert többé a jégre menni ő, a bátyja... igen, mert gyáva volt, sokat kellett ezért gyerekpajtásaitól szenvednie... Aztán rohannak a képek, hol világosabban, hol mint egy

fátyolon át, mint valami bűvös panoráma... a katonaságnál az elintézetlen lovagias ügy... a sutba dobott kardbojt... a miniszteriumnál az apró konspicziók, miben nem akart részt venni, mert gyáva volt... mindig gyáva...

És ezen a forgó világon át mindig csak egy mosolygó, szőke leány-fejet látott, mely az egész

bolondos panorámát igazgatta... De most nem lesz gyáva; holnap kiállanak az embernek a golyója elé, a ki oly biztosan céloz és a ki az ő mellébe fog találni... Eh, nem lehet... és összerázkódik egész testében... fáj még a gondolat is... aztán újra emlékszik... az is, mintha nagyon régen történt volna; pedig tegnap este... Az a filigrán dalos játékszer, a felesége, az édes, a kit úgy szeret... nem, csak szeretett. És az a másik ember úgy állt ott a szoba közepén, mintha semmi sem történt volna, úgy tesz, mint még mosolygott is... a felesége, az talán akkor is dalolt. És nevettek a falak, nevettek a burorok, nevettek minden, mert minden tudja, hogy ő gyáva... Nem emlékszik biztosan... kicsit ittas is volt, csak azt tudja, hogy arezul ütötte azt a komisz embert... Oh, hiszen ha józan lett volna, dehogy nyult volna hozzá, szépen megkérte volna, ne szóljon semmit a dologról... aztán árt volna keservesen. És az a nagy ember alig győzte könyveit törölni... Lezuhan asztala nyitott fiókja elé a székebe. Szórakozottan kezdett babrálni papirjai között... aztán megáll a keze, újra gondolkodni kezd.

Ha holnap odaáll az elé a szívtelen ember elé, akkor ő leereszti a pisztolyt, nem löv, ... talán így megszánja az a másik. És akkor bátor lesz-e vajjon vagy gyáva... Ha pedig a másik löv és érzi, hogy

lőni fog, akkor... ha majd ő ott hever a hóban és többé nem mozdul, akkor bátor, igen bátor... hullá lesz.

Ez az egyik; a másik az, hogy egyáltalán nem áll ki... azaz, vagy úgy, hiszen ez gyávaság... Eh! mit, élni akar ő, élni a mellett az angyal... és kínosan összecsiklik derékban. Aztán belenyul a fiók legvégébe és kivesszi onnan azt a bizonyos börtököt... és megpróbálja, milyen érzés lehet az, egyenesen benézni abba a fekete ürbe, abba a végtelenbe... a halálba. És halkan számol... egy... kettő... három... és nem lövi meg magát, leereszti a fegyvert. Hiszen holnap a miniszteri tanácsosokhoz hivatalos; nem lehet...

Oda támoilog a kerovethez és behunyja a szemét... mit is szokott dalolni az édes... „megutáltattatok vélem ezt a ezudar világot“... aztán akadozva hebegi: „élni... élni... élni!“ Aludni próbál, aludni... Ugy fél a haláltól; dehogy a haláltól fél, a fájdalomtól, hiszen, ha itt a pamagon bele tudna aludni a halálba... de az a golyó úgy fáj... végig sivit a levegőn, aztán csak nekivágódik a mellének... úgy ropog a csont... aztán a szívbe nyíllal... fáj, fáj, hogy fáj a szív!... Csak legalább a csontot ne tőrné el... aztán folyik a vér és mindig érzi, hogy fáj.

Sejti, hogy nem bírja ki reggelig, megőrül. Kétszer végig méri a keskeny dolgozó szobát... aztán csak leül újra... Hát, ha az a toll felelevenednék és beleszurna a szívbe... és ez a vashölcsontból összerótt buta tárgy... Csak egy gyöngé érintés az ujjal és...

... De hogy reggelig megőrül, az bizonyos... Az éjszaka sötét és annyi benne a félelem...

hogy egyetértő lelkesedéssel üdvözlje az igazságügyi minisztert, amely üdvözlét egyuttal köszönet is volt a miniszter konziliáns eljárásáért, melyvel a törvény létrejöttét elősegítette és nemcsak maradandó juridikus emléket állított, hanem — megteremtette az összes pártok áldás-dus összműködésének módszerét is.

P. C.

## Politikai hírek.

### A szultán detronizálása.

Budapest, szept. 14-én. A Nemzet esti lapja félhivatalos jellegű tudósítást közöl a török állapotról. A helyzetet jellemezve a tudósítás odaközludál, hogy nem látta semmi különöst abban, ha pár nap múlva a szultán trónvesztetté lenne. A cikik élénk feltűnést kelt.

Megint Lueger.

Bécs, szeptember 14-én. Lueger tegnap ismét dühöngött a magyarok ellen. Az alsóausztriai parasztyűlésen beszélt és sajátságos, hogy Kielmansegg helytartó, a ki elnökelt a gyűlésen, nem utasította őt rendre.

## A székely ipar.

A Pesti Hírlap érdekes eszmét penget, írja a Kolozsvár a mikor az erdélyi részeknek s főleg a székelyföldnek ipari támogatásáról szól.

Való igaz, hogy az erdélyi részek e támogatásra reá szorulnak s hogy a vámháboru óta a székelyföld legnagyobb jövedelmi forrásaitól esett el, a melyet a Romániában szemben való kereskedésből és forgalomból húzott.

Valóban jól esik, hogy a Királyhágón túl is észre veszi a sajtó az erdélyi részek szükségleteit, a minthogy Erdélynek megerősödése és gazdasági szilárdsága magának az országnak is hatalmas érdeke; mert hogyan tudjon Erdély ellentállani a nemzetiségi izgatásoknak, a separatistikus törekvéseknek s egy szóval a desolatio útjának, hogy ha vagyoniilag a magyar elem nem erősítették. De meg a szász és román polgártársaknak is csak nőne az állam iránti háláérzelmük, hogyha a nemzeti állam az ő boldogulásukat és vagyonosodásukat is előmozdítaná.

Ha most ide jönne az az ember, akkor talán behunná szemét és neki menne a halálnak, de egy egész éjen át küzdeni örült képzelete buta rémeivel. . . . Fenhargon kezd gondolkodni és megijed a saját hangjától; járkálni kezd és visszaretten a padló ropogásától. . . . Nem. . . nem bírja tovább. . . és ha holnap még nem állna ki. . . és a felesége. . . eh, lesz ennek gyámola. Erre a gondolatra aztán — úgy érzi — megerősödik; leül újra nyugodtan és ír valamit egy névjegy hátlapjára, aztán fenszóval olvassa: „. . . . tudom, gyáva voltam“. . . és darabokra tépi a papírt.

Nem meri, pedig csak egy pillanatra lenne most bátor, nem lenne gyáva többé soha. . . . Önkénytelenül hozzáér keze a pisztoly csövéhez és sziszszsenve visszarántja azt. . . . hideg a halál. Aztán újra csak hozzányúl. . .

Érzi, hogy száguld a vér testében. . . ott, ott a halántékán majd szétveti a fejét. És lassan, félve bontja ki a ruhát mellén, megkeresi, hol érzi legjobban a szíverést és ráilleszti óvatosan a bűvös karikát. Tudja, hogy megőrülne, ha nem volna most ereje a rugót elpattantani. . . és úgy fél. . . mint-ha a plafond közelednék feléje. . . a padló is imbolgog. . . és az a négy fal úgy szorítja, nyomja őt. . . . A lámpa fölött kékes köd uszik. . . . És énekelni kezd: „megutáltattatok velem. . . .“ egy. . . kettő. . .

A mikor a sötét vér első folyama elárasztja mellét, elkezd hörögni: „úgy szeretem. . . úgy“ és lassan csuszlik le a test a földre. És ott a földön úgy vonaglik, úgy hörög, úgy zokog az a nagy ember, az a gyáva ember. . . az a bátor ember. . .

Eddigélé mindig azt vetette szemünkre, havalamiért folyamodtunk, hogy Erdélynek mindig extra wurst kell, hogy Erdély telhetetlen, hogy régi különállóságát siratja. Pedig a mi százados küzdelmeink nagy türelemre és nagy szerénységre szoktak rá s csak akkor nyílik meg panaszra ajkunk, hogy ha már a legnagyobb szükségben vagyunk.

Epen azért jól esik, hogy a kezdeményezés a a Királyhágón túlról jön ipari fejlesztésünk érdekében.

A székelyföldnek gyárakkal való benépesítése nem csak közgazdasági politikai szempontból, de a magán vállalkozás szempontjából is előnyös dolog. Alig van a hazának része, a mely annyi természeti kincsessel lenne megáldva, mint épen ez a terület. Olcsó tüzelő anyag, nagy munkaerő áll rendelkezésre s ha a vasuti összeköttetések létesülnek, aránylag kis költséggel jutnak el az áruk a világforgalom elsőrangú utjaira.

Abban is igaz van a Pesti Hírlapnak, hogy Románia mostani fokozódott igényei mellett, a legnagyobb kidolgozást igénylő ipari cikkekkel igényel többet.

S hogyha e nemű szükségleteit a legközvetlenebb szomszéd határszélén kielégítheti, már csak a fuvarkülömbözötét sem vessenyezhethet vele a többi nyugati export állam.

Most a Romániával való viszony, hála uralkodónk bölcsességének, a komoly javulás útján van. A kormányban is a legnagyobb jóindulatot látjuk hogy az akadályok az utból elgördíttessenek, a félreértések megszüntetessenek. A mostani időt kell tehát kihasználni a kereskedelmi közeledésre is, s oly vállalatok létesítésére, a melyekben esetleg romániai tőkék is érdekelve legyenek, hogy aztán az ipari termékek elhelyezése Romániában, egyuttal román érdek is legyen. Ajánljuk e kérdés megérlelését az arra hivatottaknak meleg figyelmébe és jóindulatába.

## Levelezés.

Diósgyőr, gyártelep, aug. 17-én.

Martonfalvától Diósgyőrig.

V.

Betekinteni a gépházba, az is megér valamit? 32 gép csillog a tisztaságból, duzzad az erőtel. Egy közülük ezer, kettő 500—500, a többiek 2—300 lóerővel dolgoznak. Van két villanygép is. Ezek fontos munkát végeznek; a Színvából nyomják fel a vizet a gyár melletti hegyre épített víztartó épületbe az ugynevezett rezervátorba. Ez az épület látja el a fűrészeket, gyalukat stb. a megkívántató vízzel, hogy azok ki ne lágyuljanak, mintegy 4—5 légkörnyomással segít az egyes gépeknek a munkában, sőt van víznyomásra egy gyönyörű zenélő mű is a munkások éttermében. Mert van a munkásoknak külön étterme is! Gyönyörű palota, kívülről emeletesnek látszik, mind a négy oldalán 2—2 sor ablakkal ellátva úgy, hogy üvegfalaknak lehetne oldalait mondani. Naponta egy pár ezer ember ebédel benne csak 15 krért; a míg ebéd tart, a zenélő mű szebbnél szebb darabokat játszik. Azt hinné az ember, hogy katonazenét hall! Az ebédől termet futólág megmértem, 34 öl a hossza, 17 öl a szélessége.

A mi a munkásokat illeti, örömmel jelenthetem, hogy azoknak különösen magyar része nemesak kelő szakképzettséggel, hanem általános intelligenciával is bír. Van tüzoltótestületük, kitűnően szervezett bandájuk. A Pesti hírlapot, Budapesti Hírlapot, Magyar Ujságot, Nemzeti Hírlapot stb. stb. ott lehet látni asztalaikon. Fájdalom ezek mellett ott vannak felesen azok a bolondító, képzelmet esigázó, idegrentő, gondolkodásaikat megmértelyező, égetni való idegen rémregények is.

A mi a munkabéreket illeti, azt hiszem, sehol jobban nem fizetik a munkást, mint itt. Egy esztorgályos naponként 2—3 frtot kereshet. A gépészeknek 2.50—3 frt a napi díjuk; öntők és hengereszek havonként 80—90 frtot is megkapnak, munkavezetők, műhelymesterek 100—150 frt havi fizetésben részesülnek.

Hogy a ruházat és élelmiezzikkek drágák ne legyenek, arról gondoskodik a „Diósgyőri gyári szövetkezet“. Czunkor, hus s más konyhára való cikkek olcsóbbak, mint a K-vásárhelyi piacon. A ki-

nek a szövetkezetnél 3 részvénnyé van (egy részvénnyé 10 frt) annak egy óra ugyanannyi értékig hitelt nyújt a szövetkezet.

A megélhetés tehát nem kerülne sokba, a fényűzés azonban, a mit egyébiránt megtakaríthatna a munkás, azt is kiviszi a háztól. Selyemruha, ékszerek, aranyóra, aranylánc, gyűrűk csakugy csilognak a munkásokon és hozzájuk tartozókon. Aztán szórakozó helyekben sincs hiány, a melyek újból mind csak pénzét kívánják.

Kellemes kiránduló hely ugyanis a diósgyőri várrom. Négy bástyája két meter vastagságú falával a mai ágyuknak is munkát adna. Egy emelkedett helyen fekszik a város keleti végén; kerekon valamikor mély árok vehette körül, a melyet vízzel a Színva látott el. Az árok partján a szikla oldalában egy pineze van, a melyen állítólag egészen Egerig el lehet menni, a mi pedig bizony onnan még jó futamodás. Hajdan a vár alagutja lehetett, a milyen a régi várak csaknem mindenikénél megvolt. A váron túl szép liget terül el, benne vendéglő, mulató, tánczó, fürdőhelyiségekkel. A vendéglős Jancsó, a ki egyszermind a gyárnál egyik nagyobb gép vezetője, jó kedélyű székely ember.

„Hula“, „Mexicó“ a hegyek közötti völgyekben erdők között mind kellemes kiránduló helyek.

Legkedvesebb azonban Görömböly; a gyártól gyalog egy órára az ungvári püspökség tulajdonát képezi. Nagyszerű fürdő! Egy meleg forrás 9 tükörfürdőt lát el kristálytisza vízzel, körülötte gondosan kezelt park, szökőkút, — s gyönyörű virágágyakkal, továbbá tó, hét szép hattyúval. Kerekon körül szállas, ösérdő messze kigyózó ösvényekkel. Terebolyos fák árnyékában vendéglő, kitűnő, izletes étel s hűsítő italokkal.

De bizony jól is esik a munkásnak a 12 órai folytonos munka után az üde levegő és szórakozás, hogy új erőt gyűjtsön a következő 12 órára.

Közelebbről nagyon sok székely munkás lett alkalmazva a gyárnál s örömmel írhatom, hogy egytől-egyig kitartó, szorgalmas, takarékos, munkabíró emberek.

A tisztviselők között is vannak már székelyek, így pl. kisborosnyói Joós Eleknek egyik fia a bányánál főmérnök, a másik a gyárnál mérnök.

Van a gyárnál 20 székelyfiu is mint tanuló besorozva. Kitűnő ellátásban és tanításban részesülnek; idővel egyes munkavezetők, műhelymesterek válnak belőlük.

A székelyember, ha kollégiumba viszi a fiát, azzal ijesztgeti, hogy ha nem tanul, mesterségre viszi, de ha meglátná itt az ipart s a munkás helyzetét, megfordítaná a feltételt s azt mondaná, ha jól tanulsz, iparost csinálók belőled.

Székely vasiparosok, ha biztos eczisztentiát ohajtotok magatoknak és családjaitoknak, a jelszó ne Oláhország, hanem — Diósgyőr legyen!

Szabó Lázár.

## Selyemtenyésztésünk.

A óriási haladás, melyet a magyar selyemtenyésztés egy évtized óta tett s amely a magyar kisgazdának igen tekintélyes mellékjövedelmet biztosít, ama vesztély előtt áll, hogy lehetetlen lesz a továbbfejlődés. És ezt a sajnos körülményt nem az erély vagy az állami támogatás hiánya idézte elő, hanem más tényezők megfoghatatlan közönye.

Az egész országban kezd érezhetővé lenni a selyemtenyésztéshez nélkülözhetetlen szederfák hiánya. A magyar községek e bajjal szemben eddig oly érthetetlen közönyt tanusítottak, melyet már a kisgazda érdekében is a legmélyebben sajnálnunk kell. Hogy e bajon segítve legyen, valamennyi állami és községi tényezőnek közre kell működnie és ha áldozatok árán is, de gondoskodni kell terjedelmes szederfa-telepek ültetéséről. A kormány ingyen ad ültetvényeket és a magyar államvasutak is a legnagyobb erőfeszítéseket tesszik ez irányban, amiben azonban az illetékes tényezők, a községek és legelső sorban maguk az érdekelt mezőgazdák nem támogatják elégséges mérsékben.

Ezt a körülményt abban a tudatban hozza köztudomásra és ajánlja megszívlelésre a „Pester Correspondenz“, hogy hasznos dolgot cselekszik és vele mindazok, kik ez üdvös propagandát tovább terjesztik.

## Reményik-estély.

K.-Vásárhely, 1896. szept. 14 én.

Nem kellett hangzatos reklám, elég volt egy felhívó szó és összegyűltek mindazok, kik a művészetet szeretik, pártolják. Reményik Kálmán ismerős a megye történetén és büszkén mondhatja el, hogy senki annyi jó baráttal, mint ő, nem dicsekedhetik.

Hogyne gyűltek volna össze ez ismerősök, barátok az ő 30 éves tiltakozó művészi jubiliumára, midőn már nem csak őt — hanem kedves leányát — ki már a zongora művészek lépesőjére hágott — szintén meghallgathatta. A kis tiltakozó, mintha szintén érezte volna, hogy kedves gazdája ünnepel. Oly édes, oly andalító volt dala, oly gazdag volt hangváltozata, hogy az mindnyájunkat elbűvölt.

Az estély a kiadott program szigorú betartásával tartatott meg.

Egy fényes pontja azonban, Sipos Antal zeneconservatoriumi igazgató ur meg nem érkezése miatt, nagy sajnálatunkra — kimaradt. — A helybeli tűzoltó zenekar csinosan összeállított és korrekten előadott népdalai töltötték ki a számot és így csónkulás nem volt.

A műsor 7 órakor vette kezdetét. A közönség egészen megtöltötte a termet, csak a zártszék 3 sorát foglalták el az állóhelyesek mivel e helyek üresen maradtak — azon eléggé meg nem róható okból, hogy a hátulso helyek talán lealázók. — Balga nézet ez, mert e helyen úgy színházi, mint hangversenyi estélyeken, nincs kitéve az illető asztal lármájának vagy a zenehallamzás fülsértő erejének.

A czél pedig az, hogy ott legyünk, lássunk és halljunk; ha e kíváncsiaknak elég van téve: nem érthető a helyek iránti indolencia.

A tűzoltó zenekar nyitotta meg az estélyt egy Reményik Kálmán által komponált indulóval, melyet az idő rövidsége miatt csak egyszer próbálhatott el, mégis jóösszhangzó volt, hogy dicsőretére vált mind a jó karnagy Kövesdi Lőrincz urnak, mind a derék, összetartó és magát kitartással képező zenekari tagoknak.

Erután Reményik Kálmán kárpáti pásztor dalában gyönyörködünk, melybe oly találóan csengtek be olykor-olykor a legelő nyáj különböző baranjai. Volt ujrázás, taps, melynek a művész kétszer is engedni volt kénytelen.

Kiss Jenő polgári iskolai tanár Reményik pályafutásának rövid kivonatát ismertette csinos felolvasásában, kiemelve azon pontokat, melyek Reményiket mindnyájunk előtt kedvessé teszik.

Kevés szünet után a helybeli jótékony nőegylet kitűnő új zongoráján Reményik Ilona urhölgy, a mi jó Kálmánunk édes leánya, ki tanulmányait a budapesti zeneconservatoriumban szerezte s már ott is több alkalommal fényes elismeréssel szerepelt, oly gyönyörűen játszott, hogy azt most is szívesen hallgatók. A szünet nem akaró tapsvihar és a közönség óhaja ismételtre szólította a fiatal kis művészt és a legzamatosabb magyar népdal-egyveleggel gyönyörködtetett újra bennünket.

Az emléktárgyat, mivel Bartók Károly polgármester családi körülményei miatt nem jelenhetett meg — Nagy Károly árvaházi igazgató egy csinos, rövid üdvözlő beszéd kíséretében nyújtotta át. Mit a kitüntetés, karján kedves leányával, látható meghatottsággal vett át és köszönt meg.

Nagyon csinos és kiemelkedő pontja volt az estélynek a Jankó-féle „Népdal” című kép képletben való bemutatása.

A furulyázó pásztor maga Reményik Kálmán volt megfelelő jelmezben.

A hallgató arató lányokat Kovács Terike, Tóth Terike és Győrbíró Etelka csinos öltözékben személyesítették, az öreg pásztor Nagy József tanácsi úrnak, a bájos kis gyermekeket Kiss Margit és Kiss Ernő megfelelő öltözékben képviselték. Oly kellemes volt a pásztor dal, oly kedvesek az alakok, hogy az kétszer is ismételni kellett.

A műsor után, az uniókerti vendéglő éttermei teltek meg férfi és női vendégekkel, hol az ünnepelt tisztelőire reggel folyt toaszt és zene.

A kibocsátott 17 frt értékű jegyből 92 frt 30 kr. ára kelt el és a 22 frt 20 krt tevő összes kia-

dások leütésével 70 frt maradt a rögtönzött előadásból a jótékony czélra.

Eljen soká a derék művész és méltó elismerés illeti mindazokat, kik a nemes czélt pártolták.

Dixi.

## Ujdonságok.

— **Milyen időnk lesz?** A budapesti meteorológiai intézet távirati tudósítása szerint a közelebbi napokban enyhe és jobbára száraz idő várható.

— **Kinevezés és áthelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszteri Kásás György okleveles tanítót, az előpataki állami elemi népiskolához nevezte ki. Pál Róza győrgyalvi állami elemi iskolai tanítónőt az előpataki állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Hadnagy Benedek kismartoni állami polgári iskolai rendes tanítót, eddigi minőségében a hosszú-falusi állami polgári iskolához helyezte át.

— **Weisz Berthold** budapesti nagy iparos, mint a keresk. miniszter ur kiküldöttje, a vármegye területén létesítendő újabb ipartelepekre vonatkozó előtanulmányok végett f. hó 19-én S.-Szt.-györgyre érkezik, hol ez nap az iparfejlesztő bizottság gyűlést tart. Másnap a kiküldött, megyénk fő- és alispánja társaságában K.-Vásárhelyre érkezik s itt is értekezlet lesz.

— **Időjárásunk** napok óta felhős és enyhe, de a várva-várt eső egyre késik. Ugy látszik, hogy ezen esztendőre azt határozták az égi hatalmasság, hogy a föld a nagy szomszág miatt teljesen kimerüljön, hibásan képződött terményeket produkáljon s az embereket kholerinnal rongálja, mi is járványosan kezdett felépni.

— **Az 1848-49-es honvédek figyelmébe.** A Ritkán belüli honvédegylet kezelő bizottsága — eltekintve előbbi intézkedésétől — még egy igazolhatási napot, illetőleg bizottsági gyűlést tűzött ki folyó szeptember hó 27-ik napjára S.-Szt.-Györgyön záros határidőül s ezzel alkalmat akar nyújtani azon öreg honvéd bajtársainak, kik még honvéd igazolvánnyal nem bírnak, hogy magukat, hiteles bajtársi bizonyítványaik alapján, a honvédbizottság által igazolathassák, mivel azon túl a nagyméltósági m. kir. miniszterelnök ur 7821-1896. számú rendelete értelmében az 1848-49-es honvédegyletek nem lesznek feljogosítva konvén igazolványokat kiállítani.

— **Pál fordulása.** A fővárosi lapokban azon érdekes hírt olvassuk, hogy városunk országgyűlési képviselője Molnár Józsiás az Ugron pártból, kilépett s a Kossuth Ferencz pártba belépett. Nohát, ez igen szép volt tőle s mi nem is esodálkozunk rajta, mert a ki meg tudja tenni, hogy este mint mame-lük fekszik le s reggel, mint igazándi függetlenségi ébred fel, az ilyen apróságokon meg nem akad. Csak épen arra volna kíváncsiak, hogy vajjon ezen áttörülés meggyőződésből avagy kényszerűségből történt e, mert úgy hallottuk, hogy sokan nem voltak megelégedve az Ugron-féle párt állásával. Ha IV. Henriknek Páris megért egy misét, K.-Vásárhely is megér egy kis áttérést. Azért az Isten nem veri meg az embert, de hogy győzelemhez segíti-e, az már más kérdés. Erre majd a közeli jövő adja meg a feleletet.

— **A Sándor-ezred.** A brassói Sándor-ezred, melyet néhány nappal ezelőtt ért az a kitüntetés, hogy Ő Felsége előtt a schmelzi díszszemlén Miklós czár vezette el, e hó végén a török határszéli l'levl-jébe fog menni. Ezt az ezredet 1741-ben alakították, a pozsonyi országgyűlés ama nevezetes napján, mikor a magyar rendek a hozzájuk segítségért forduló Mária Teréziának áldozatkész hűséggel és hazafias lelkesedéssel ajánlották fel a trónját fenyegető hatalmas fejedelmek ellenében a kért segítséget. Az 1813. október hó 17-ik napjától 20-ikáig tartott lipcsei ütközetben, mely I. Napoleon hatalmát megtörtte a Sándor-ezred vitézségével annyira kitűnt, hogy a bécsi kongresszuson a szövetséges uralkodók tisztelőre megtartott katonai szemlén az orosz czár, a mint megpillantotta az ezredet, annak élére lovagolt s maga vezette el I. Ferencz császár előtt. Ekkor nevezetett ki I. Sándor czár saját kérésére annak tulajdonosává, s azóta viseli és pedig örök időkre az ezred a „Sándor czár” nevet. 1809. évi május 21-22. napjaiban Károly főherceg és Napoleon között folytatott harcban tanúsított hősiestartása emlékére az ezred zászlójára erősítettek egy gyűrűt e felirattal: „Aspernnél a 2. számú magyar

ezred az egész hadseregnek és a nemzetnek dicsőséget aratott.” Az 1848-ik emlékezetes évben megszünt létezni, mert egész legénysége átpártolt a magyarokhoz s ekkor feloszlottnak jelentették ki és csakis az 1852. évben állították fel újra hivatalosan. Az 1866-iki hadjáratban az északi sereghez osztott be; ott is szakítottak babérlevelet, a trautenauai győzelem fényes, de véres napján. 1766. év óta sár-ga az ezred hajtókája.

## Apróságok.

Aki sűrűn jár odakünn a csarnokok tömkelegében, gyakran mosolyodik el önkéntelenül, ha meghallja azokat a jóízű nyilatkozatokat, amelyek itt is, ott is elhullanak a jölelő vidéki vagy naiv fővárosi közönség ajkairól.

Ha meg fogják írni a kiállítás kronikás történetét, hiányos lesz az, ha nem lesz benne az a tömördek impresszionista kritika, amely szivből jön s nem szedi ránczba a fegyelmezett összehasonlító kritika lelkiismeretessége.

Már egész gyűjtemény van ebből a kritikából, melyből adjuk az alábbiakat:

A szökőkút körül álltam, éppen a mikor sokszínű villamfény festette ragyogóra a vízkévéket, amelyek tetejéből rubintok, smaragdok, topázok ragyogó cseppjei hullottak alá a mederbe.

Előttem derék kékmándlis földműves gazda állt; a menyecskeje úgy belekapaszkodott a karjába, úgy hozzásimult, mintha össze lettek volna nőve.

Férj és feleség lehettek. Nézték nagy gyönyörűséggel, szótlanul a színes víz játékát. Csak az asszony rázkodott össze s sugta halkan:

— Juj, be gyönyörűségesen szép!

— Az ám! felelt a férj.

— Csak azt nem értöm, hogy minek az a nagy fekete högy ott a víz közepén!

— Az pedig jó hejőn van ám ott.

— Ugyan minek!

— Látnod ott a kapun kívül azt a sok ácsorgó embőrt, ugy-e. Hát ez azért van itt, hogy aki nem akar átrét fizetni, az ne láthassa az aranyos vizet.

— A bizony möglőhet!

— De ugy is van a!

— No, ha már olyan okos kend, hát azt is tudta tán, hogy az a sok meztelen asszonyszemély ott a högyön, mér nem öltözködik föl?!

— No mögadtad nekik! Hát 'szen csak nem vőhet magára selyőmruhát, mikor ugy is belucskolódik a víztől.

Az asszony elnevette magát.

— Pedig szépök lehettek, mielőtt kübe faragták őket! folytatta a gazda.

— No csak mög ne nézze kend ojan nagyon! még róluk álmodik.

Aztán vitte tovább az embőret a menyecske, erről a veszedelmes helyről.

A közlekedési csarnokban fiatal pár jár-keletkezik. A legsötétebb Lipótvárosból valók, meglátzik a ruhájukról, hogy valahol a Nándor-utczától a Deák Ferencz-utczáig laknak, az Angol királynőben vacsoráznak és a Vigadó-kioszkban flirternek.

Az asszony ruhája az egész csarnokot elárassza Chibre-illattal. Itt nem a nő kapaszkodik a férjébe, hanem a férjét vezeti karján a nő.

Nem érdekli őket semmi. Az új mozdonyok, szalonkoesik unalmasak.

— Mbah! szól a férj. — Én már utastam is rajta!

Abbázia, Fiume látképe!

— Mázolás! szól az asszony. — Az igazi sokkal szebb.

De végre mégis valami! Egy miniatúr-mozdony és egy vasuti vonat állítja meg őket.

— Nézd, milyen hercegi!

— Csinos jószág!

— Gondoltam valamit.

— Ebben az unalmas csarnokban?

— Eppen azért. A pubioak jövő héten lesz aszülétésen-anja.

— Azt tudom.

— Hát vegyük meg ezt a kis vasutat neki!

— Gilt! felelt a férj.

Tudakozódni mennék s a csarnokfelügyelő megmagyarázza nekik, hogy az nem játék, hanem minta s a magyar államvasuti gépgyár remeke, s hogy az értéke 30-40.000 forint.

— Harminezzer! kiált az asszonyka. — Hisz anyit az egész vasut nem ér Budapesttől Bécsig!

# HIRDETÉSEK.

Sz. 6271—895  
tkv.

## Hirdetmény.

Albis község telekkönyvi birtokszabályozás következtében átalakítottásezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX. t. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892 évi XXIX. t. cikkekben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottat.

És azzal a felhivatással tétetik közzé:

1) Hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 15. és 17. §-ai alapján, ideértve a §-oknak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t. cz. 15. §-a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t. cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t. cz. 15. §-b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törölések érvénytelenségét kimutathatják, a végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1897. évi márczius hó 20-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2) hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18. §-ának eseteiben — ide értve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1897. évi márczius hó 20-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3) hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik — ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog árnyának az 1889. XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felfelhasználásukat tartalmazó kérvényüket a tkvi. hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1897. évi márcz. hó 20-ik napjáig bezárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a meny-

nyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtának, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

K.-Vásárhelyt, 1895. decz. 21-én  
**Gaal István,**  
kir. tszéki bíró.

150 3—3.

Sz. 4704—896  
tkvi.

## Árverési hird. kivonat.

A közdi-vásárhelyi kir. törvényszék mint tkvi. hatóság közhirrre teszi, hogy közdivásárhelyi Csizsár József végrehajthatónak Dr Szacsavay Gyula ügyvéd által képviselt Forró Jánosné, Forró Mária és késedelmes vevő Nagy Sándor végrehajtást szenvedők elleni 3600 frt tőkekövetelés járulékai iránti végrehajtási ügyben a k. vásárhelyi kir. törvényszék területén levő Mátisfalva községben fekvő a mátsfalvi 263 sz. tkvben foglalt A+ 50, 51 hrsz. 414 frt, 138 hrsz. 202 frt, 184 hrsz. 54 frt, 260 hrsz. 144 frt, 273 hrsz. 39 frt, 473 hrsz. 34 frt, 520 hrsz. 26 frt, 578, 579 hrsz. 30 frt, 634 hrsz. 61 frt, 640 hrsz. 38 frt becsértékű ingatlanok az árverést a fennebb ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi október hó 2-ik napján délelőtt 9 órakor Márkosfalva község házánál megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881 évi 60 t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi minsteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött közléhez letenni avagy az 1881. 60. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

K.-Vásárhelyt, 1896. évi aug. hó 16-ik napján.

**Gaal István,**  
kir. egy. bíró.

156. 1—1

Sz. 10245  
1896.

## Hirdetmény.

A folyó évi június hó 15-én tartott vármegyei törvényhatósági közgyűlésben 109 jegyzőkönyvi pont alatt hozott a m. kir. Belügyminiszter 6 Nagyméltóságának folyó évi szeptember hó 2-án 78938 szám alatt kelt magas leiratával a vármegyeház déli oldalán a vármegyeház kibővítése 5126 frt 22 kr összeg erejéig engedélyezett.

A fent említett munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az

1896 évi szeptember hó 26-án délelőtt 10 órára az alispáni hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdtetetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó az engedélyezett 5126 frt 22 kr összegben belül számítandó s a részletes feltételekben előírt öt százalékos bárapénzzel ellátott zárt ajánlatokat a kitűzött nap délelőtt 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annnyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Ajánlattevők ajánlataikban kifejezni tartoznak, hogy a további kisebb munkákat a költségvetésen kívül a költségvetésben jelölt egységarak mellett az ajánlatban a kihirdetett építkezésnél kitett árból leengedett százalék levonása mellett szintén teljesítik.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett alispáni hivatalnál, esetleg a kir. építészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponta megtekinthetők.

S.-Szent-Györgyön, 1896. szept. 9-én.

**Gábor Péter,**  
alispán.

155. 1—3

Sz. 18756/96.

## Hirdetmény.

A folyó évi június hó 15-én tartott vármegyei törvényhatósági közgyűlésben 118 jegyzőkönyvi pont alatt hozott a m. kir. Belügyminiszter 6 Nagyméltóságának f. évi aug. hó 19-én 71230 szám alatt kelt magas leiratával a vármegyei szegény menház helyreállítása 5565 frt 69 kr összeg erejéig engedélyezett.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1896 évi szeptember hó 26-án d. e. 9 órájára az alispáni hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdtetetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fennebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, a részletes feltételekben előírt az engedélyezett költség összeg 5 százalékos bárapénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a vármegyei pénztárhoz annnyival is inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Sepsi-Szentgyörgyön, 1896 évi szept. 11-én

**Gábor Péter,**  
alispán.

154 1—3

# Hirdetésekre lap kiadóhivatalában felvétetnek.

## SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában  
Kézdi-Vásárhelyt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 frtól feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlitott faszékek és függőnytartók, tükrök, toilett-asztalok, lószőr és tengerifü matrácok, és sodronyágybetétek galvanizált sodronyból, tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 frt. Össze hajtható vas-ágyak 23 rugós matrócezel.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.  
(23 52—100)